

การพัฒนาบทอาขยานสำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน Development of Thai Consonants Recitation for Basic Education Curriculum

กฤตกมล ชาร์ลีย์ ทปภูมา^{1*}

Krittagan Charlie DHOPPUPA^{1*}

¹ดร., ประธานกลุ่มวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

¹Dr., Chairman of Curriculum and Instruction Suratthani Rajabhat University

*Corresponding author, E-mail: ck.dhoppupa@gmail.com

บทคัดย่อ

การเรียนรู้ภาษาเป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่จะทำให้มนุษย์มีความเข้าใจในการเรียนรู้ศาสตร์อื่น ๆ โดยที่ต้องเรียนรู้จากภาษาแม่ของตนเองเป็นภาษาแรก แล้วจึงขยายต่อไปถึงการเรียนรู้ภาษาอื่นเป็นภาษาที่สอง เช่น คนไทยเชื้อสายจีนที่พูดภาษาจีนกวางตุ้งตั้งแต่บรรพบุรุษ ภาษาแม่คือภาษาจีนกวางตุ้ง หรือคนไทยมุสลิมที่พูดภาษายาวีตั้งแต่บรรพบุรุษ ภาษาแม่คือภาษายาวี เป็นต้น สำหรับประเทศไทยการเรียนรู้ภาษาของเด็กเรามาักเข้าใจว่าต้องเริ่มจากระบบการศึกษา คือ ตั้งแต่ชั้นปฐมวัยเริ่มเรียน ก ไก่ ถึง ฮ นกฮูก หรือที่เรียกว่า บทอาขยาน ก – ฮ ซึ่งการศึกษาปฐมวัยของไทยส่วนใหญ่ใช้การสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) และหากพิจารณาอย่างถ่องแท้จะพบว่าการสอนแบบมอนเตสซอริ (Montessori) ไม่ได้ให้เด็กเรียน ก – ฮ หรือวิชาการมากมายเหมือนบ้านเรา รูปแบบการสอนเน้นให้เด็กได้เล่นได้เรียนรู้จากสภาพแวดล้อม รวมถึงพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจ เพื่อเตรียมพร้อมสู่การเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ทำให้น่าคิดว่าทำไมเด็กไทยเรียน ก – ฮ ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลหนึ่ง แต่ยังมีปัญหาอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ หรือแม้กระทั่งให้ทองพยัญชนะไทย 44 ตัวให้ครบ โดยเรียงลำดับอย่างถูกต้องก็ยังคงยากลำบากแล้วจะเรียกว่า “บทอาขยาน หรือ อา...ขยาด?” ซึ่งการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและพัฒนาบทอาขยาน ก – ฮ สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผลการวิจัย ที่ได้คือ ได้บทอาขยาน ก – ฮ สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ต่างไปจากแบบเรียนในปัจจุบัน

คำสำคัญ: บทอาขยาน ก – ฮ, ภาษาไทย, หลักสูตรและการสอน

Abstract

Language learning is important for making human understanding in learning of other science. Human had learned from the mother tongue as their first language then further to learn other languages such as Thailand's ethnic Chinese who speak Cantonese from their ancestors, mother tongue is Cantonese or Thailand Muslim people who speak Jawi from their ancestors, mother tongue is Jawi. In Thailand, Language learning among children started from primary education or Kor Kai to Hornokhook or called Ar – kha – yan (Kor – Hor). The primary curriculum had used Montessori curriculum. If considered,

we found Montessori curriculum did not teach any academic content much like Thailand, but focused

For children to play and learn from an environment while development of their physic and mental therefore they could ready for learning in higher levels. For Thai children, we found some of them could not read and write or even cannot remember all 44 alphabets. Therefore it can be doubted as What is Ar – kha – yan or Ar – kha – yad? This research aims to consolidate and develop the script praying Kor - Hor for the core curriculum for basic education and research chapter was praying Kor - Hor for the core curriculum for basic education that is different from the current study.

Keywords: Thai Praying (Ar– kha – yan), Thai Language, Curriculum and Instruction

บทนำ

การท่องบทธาขยานระยะแรกเริ่มขึ้นในปี พ.ศ.2477 – 2478 เป็นการท่องจำบทร้อยกรองที่ถือว่าไพเราะ ตัดตอนมาจากหนังสือในวรรณคดีโดยมาท่องเพียง 3 – 4 หน้า และมีการท่องติดต่อกันเรื่อยมากระทั่งปี พ.ศ.2521 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2524 จนถึงหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2533 ขาดการระบุให้มีการท่องบทธาขยานไว้ชัดเจนทำให้การท่องบทธาขยานเริ่มเลือนหายไป ต่อมาในปี พ.ศ.2538 ได้มีการกำหนดบทธาขยานขึ้นมาอีกครั้งแต่ไม่แพร่หลายเท่าที่ควร จนกระทั่งในปี พ.ศ.2542 กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายกำหนดให้มีการท่องบทธาขยานอย่างจริงจังในสถานศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (ณัฐวุฒิ ศิริโชติ, 2559. บทธาขยาน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนที่ 1 <https://www.gotoknow.org/posts/282279>) 1) เพื่อให้นักเรียนตระหนักในคุณค่าของภาษาไทยและให้ซาบซึ้งในความไพเราะของบทร้อยกรอง 2) เพื่อเป็นพื้นฐานในการแต่งคำประพันธ์ 3) เพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรม คติธรรม และข้อคิดที่เป็นประโยชน์แก่เยาวชน และ 4) เพื่อส่งเสริมให้มีจิตสำนึกทางวัฒนธรรมของคนในชาติในฐานะ “รากร่วมทางวัฒนธรรม” ในขณะที่นั้นกำหนดบทธาขยานที่ให้ท่องจำมี 3 ประเภท คือ

1. บทธาขยานที่เป็นบทหลัก หมายถึง บทธาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนนำไปท่องจำเพื่อความเป็นหนึ่งเดียวทั่วประเทศ

2. บทธาขยานที่เป็นบทรอง หมายถึง บทธาขยานที่ครูผู้สอนหรือสถานศึกษาเป็นผู้กำหนดให้นักเรียนท่องจำเสริมจากบทธาขยานที่เป็นบทหลัก เป็นบทร้อยกรองที่มีลักษณะตรงตามหลักเกณฑ์ และอาจเป็นบทร้อยกรองที่แสดงภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น เพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก เพลงเรือ เพลงชาโน้ง บทกวีร่วมสมัยที่มีคุณค่า เป็นต้น โดยกำหนดให้ท่องจำภาคเรียนละ 1 บทเป็นอย่างน้อย

3. บทธาขยานที่เป็นบทเลือกอิสระ หมายถึง บทธาขยานที่นักเรียนแต่ละคนเลือกสรรท่องด้วยความสมัครใจ หรือด้วยความชื่นชอบ อาจเป็นบทร้อยกรองที่มีผู้แต่งไว้หรือเป็นบทร้อยกรองที่นักเรียนแต่งเอง หรือผู้ปกครองเป็นผู้แต่งก็ได้ แต่ต้องบอกได้ว่ามีเหตุผลอย่างไรจึงเลือกบทร้อยกรองนั้น ๆ ซึ่งมีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกบทรองและบทเลือกอิสระ ดังนี้ 1) มีเนื้อหาความยากง่ายเหมาะสมกับวัย 2) มีความยาวพอเหมาะ 3) มีคุณธรรม คติธรรม ให้แนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงาม 4) มีสุนทรียรสทางภาษา 5) มีความถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และ 6) มีรูปแบบหลากหลาย

จะเห็นได้ว่ากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทอาชยานที่เป็นบทหลัก บทรอง และบทเลือกอิสระให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ แต่ยังคงพบว่าการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะบทอาชยาน ก – ฮ ที่นักเรียนเริ่มเรียนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนกระทั่งจบระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ยังมีนักเรียนจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่สามารถท่องบทอาชยาน ก – ฮ ได้ครบและถูกต้อง การพัฒนาบทอาชยาน ก – ฮ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจดจำและท่องได้ครบจึงเป็นเรื่องที่น่าท้าทาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาพัฒนาบทอาชยาน ก – ฮ สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อรวบรวมบทอาชยาน ก – ฮ ที่ใช้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวคิด ทฤษฎี กรอบการวิจัย

อาชยานคืออะไร

อาชยาน คำเรียกที่ติดปากและคุ้นชินสำหรับคนบางกลุ่มที่ผ่านระบบการศึกษาแบบเก่า ก่อนการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาของเด็กเมื่อเข้าสู่ระบบการศึกษา เด็กเริ่มเรียนภาษาไทยมาตรฐานด้วยการท่องบทอาชยาน ก – ฮ ตามแบบเรียนที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นผู้กำหนด ซึ่งหากสืบค้นในอดีตจะพบว่า การเรียนรู้บทอาชยานของเด็กไทยจะเป็นการท่องจำบทร้อยกรองซึ่งตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดี โดยนำมาให้นักเรียนท่องประมาณ 3 – 4 หน้า และท่องในช่วงเย็นก่อนกลับบ้าน โดยเนื้อหาที่ให้ท่องมีความไพเราะสละสลวยและมีความคล้องจองของถ้อยคำต่าง ๆ ในวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ จนกระทั่งมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ.2521 รวมทั้งหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ.2528 จนถึงหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2533 ในหลักสูตรไม่ได้ระบุชัดเจนว่าควรมีการท่องบทอาชยาน จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญของการท่องบทอาชยานและการเรียนรู้ภาษาสำหรับวัยเด็กลดน้อยลง (สหวิชา.com, 2558. <http://www.sahavicha.com/?name=knowledge&file=readknowledge&id=4633>)

เมื่อศึกษาในเรื่องของบทอาชยานที่เริ่มนำกลับมาให้เด็กได้ท่องจำนั้น พบว่า ปัจจุบันคำสัมผัสคล้องจองต่าง ๆ ในบทอาชยานเริ่มเปลี่ยนไป จากการสอบถามและทดลองให้ผู้เรียนหลักสูตรสาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ท่องบทอาชยาน ก – ฮ พบว่า มีผู้เรียนประมาณร้อยละ 5 ที่สามารถท่องบทอาชยานได้อย่างถูกต้อง และเมื่อสอบถามถึงบทอาชยาน ก – ฮ ที่เรียนว่ามีลักษณะอย่างไร พบว่า มีการใช้แบบเรียนที่ต่างกันออกไปถึง 3 แบบ คือ บทอาชยานแม่ ก กา ตามแบบเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) บทอาชยาน ก – ฮ จำ และบทอาชยาน ก ไก่ น้อยมหัศจรรย์ ด้วยเหตุดังกล่าวจึงอาจทำให้ผู้เรียนไม่สามารถจดจำบทอาชยาน ก – ฮ ได้ ซึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาซึ่งเป็นฐานการเรียนรู้ในวิชาอื่น ๆ และแท้จริงแล้ว บทอาชยาน หมายถึง บทท่องจำ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554 : 1401) นอกจากนั้นจากการศึกษา Longdo Dictionary พบว่า คำว่าอาชยาน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า recitation แปลว่า การท่องจำ

นอกจากนี้ บทอาชยาน ยังหมายถึง บทท่องจำ การเล่า การสวด เรื่อง นิทาน ซึ่งเป็นการท่องจำข้อความหรือคำประพันธ์ที่ชอบ บทร้องรองที่ไพเราะ โดยอาจตัดตอนมาจากหนังสือวรรณคดีเพื่อให้ผู้

ท่องจำสามารถท่องจำได้ และเห็นความงามของบทร้อยกรอง ทั้งในด้านวรรณศิลป์ การใช้ภาษา เนื้อหา และวิธีการประพันธ์ สามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างในการแต่งบทร้อยกรอง หรือนำไปใช้เป็น ข้อมูลการอ้างอิงสำหรับการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี (บุญกว้าง ศรีสุทโธ. 2558. <https://sites.google.com/a/htp.ac.th/kar-thxng-bth-xakhyan/>)

จะเห็นว่า บทอาขยาน ก็คือการท่องจำพยัญชนะหรือเรื่องราวสั้น ๆ ที่มีความไพเราะสละสลวย มีสัมผัสคล้องจอง มีความร่วมสมัย ง่ายต่อการจดจำ และสิ่งที่ท่องจำนั้นเป็นฐานการเรียนรู้ในศาสตร์อื่น ๆ รวมทั้งเนื้อความในบทอาขยานยังแฝงด้วยแง่คิดหรือคำสอนที่เด็กสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้ต่อไป ดังที่กล่าวมาแล้วในตอนต้นว่า การเรียนรู้ภาษาเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ศาสตร์อื่น ๆ อย่างเข้าใจ

อาขยานจากอดีตสู่ปัจจุบัน

บทอาขยานในอดีตส่วนใหญ่เป็นบทท่องที่มีสัมผัสคล้องจองและมีความหมายโดยนัยเพื่อสอน ข้อคิดต่าง ๆ เช่น

แม่ังกกาเหว่าเอ๋ย

แม่ังกกาเหว่าเอ๋ย

แม่กาก็หลงรัก

คาบเอาข้าวมาเผื่อ

ถนอมไว้ในรังนอน

ปีกเจ้ายังอ่อนคลอนแคลน

แม่กาพาไปกิน

ตีนเจ้าก็เหยียบสาหร่าย

กินกุ่มแลกินกั้ง

กินแล้วก็โผมา

ยังมีนายพราน

ยกปืนขึ้นส่อง

ตัวหนึ่งนั้นว่าจะตัม

กินนางแม่กาดำ

ไขไว้ให้แม่กาฟัก

คิดว่าลูกในอุทร

คาบเอาเหยื่อมาป้อน

ซ่อนเหยื่อมาให้กิน

พ่อแม่จะสอนบิน

ที่ปากน้ำพระคงคา

ปากก็ไซ้รหาลาปลา

กินหอยกระพังแมงดา

จับที่ต้นหว้าโพธิ์ทอง

เที่ยวเยี่ยม ๆ มอง ๆ

จ้องเอาแม่กาดำ

อีกตัวหนึ่งนั้นว่าจะยำ

คำวันนี้อแม่เนา

หรือ

วิชาเหมือนสินค้า

วิชาเหมือนสินค้า

ต้องยากลำบากไป

จงตั้งเอากายเจ้า

ความเพียรเป็นโยธา

นิ้วเป็นสายระยาง

ปากเป็นนางงานไป

สติเป็นทางเสื่อ

อันมีค่าอยู่เมืองไกล

จึงจะได้สินค้ามา

เป็นสำเภาอันโสภา

แขนซ้ายขวาเป็นเสาใบ

สองเท้าต่างสมอใหญ่

อัมมาศย์เป็นเสเบียง

ถือท้ายเรือไว้ให้เที่ยง

ถือไว้อย่าให้เอียง

ปัญญาเป็นกล้องแก้ว

เจ้าจงเอาหูตา

ชี้เกียดคือปลาร้าย

เอาใจเป็นปิ่นคม

จึงจะได้สินค้ำมา

จงหมั่นมั่นหมายใจ

เล่นเลาะเลียงข้ามคงคา

ส่องดูแถวแนวหินผา

เป็นลำต้ำฟิงตุลม

จะทำลายให้เรือจม

ยิงระดมให้จมไป

คือวิชาอันพิสมัย

อย่าได้คร้านการวิชา

หรือ

แบบเรียน ก ไก่

ก เอ๋ย ก ไก่

ข ไข่ ในเล่า

ข ขวด มากมาย

ค ควาย ไถนา

ค คน ชิงช้า

ฅ ระฆัง กังวาน

ง งู เลื้อยคลาน

จ จาน ใช้ดี

ฉ ฉิ่ง ตีดัง

ช ช้าง ตัวโต...

...ธ ธงชาติไทย

น หนู นำไข่...

...ศ ศาลา พักอาศัย...

...ห หีบ ใส่ผ้า

พ จูฬาว้าวไทย

อ อ่าง ราคาถูก

ฮ นกฮูก ตาโต

หรือ

ก ไก่น้อยมหัศจรรย์

ก ไก่ น้อยมหัศจรรย์

ข ไข่ สวรรค์

ข ขวด พาที

ค ควาย ครั้นเครง

ค คน ยิ้มกว้าง

ฅ ระฆัง ห่างแหง

ง งู ร้องเพลง

จ จาน มีน้ำใจ

ฉ ฉิ่ง ชิ่งฉับ

ช ช้าง ขยับไหล่

ช ช่อ สายใย

ฅ ฅน รื่นรมย์

ญ ญิง ก้าวหน้า

ฎ ฎา สวยสม

ฎ ฎัก แหลมคม

ฐ ฐาน คุณธรรม

ท มณโฑ ใฝ่รู้

ฒ ฒเฒ่า เรียนร่ำ

ณ เณร ก้าวหน้า

ด เด็ก ช่างฝัน

ด เต่า หมายมุ่ง

ถ ถุง รางวัล

ท ทหาร รักกัน

ธ ธง หลากสี

น หนู อาศัย

บ ใบไม้ อารี

ป ปลา ไม้ตรี

ผ ผึ้ง เอ็นดู

ผ ผา รักบ้าน

พ พาน กตัญญู

พ ฟัน งามหรู

ภ สำเภา เรืองรอง

ม ม้า ผู้พิทักษ์

ย ยักษ์ ปกป้อง

ร เรือ ร่วมคลอง	ล ลิง สามัคคี
ว แหวน งมตา	ศ ศาลา น่องพี
ช ฤๅษี ใจดี	ส เสือ ไปโรงเรียน
ท ทีบ ใส่ปัญญา	พ จุฬา อ่านเขียน
อ อ่าง จุดเทียน	ฮ นกฮูก ออกเดินทาง

จากที่กล่าวมาสังเกตเห็นว่า การท่องบทอาขยานนั้นต้องการให้ผู้ท่องเกิดการจดจำ โดยมีสัมผัสสนอกสัมผัสใน เพื่อให้ผู้ท่องบทอาขยานเกิดการจดจำได้เร็วและท่องบทอาขยานได้คล่องปาก อีกทั้งมีความหมายในเรื่องสังคมวัฒนธรรมสอดแทรกไว้ให้ผู้เรียนได้ซึมซับ เช่น

- **บทอาขยานแม่ังกาเหว่าเอย** สอนเรื่องของความรักที่แม่มีต่อลูก ไม่ว่าลูกนกตัวนั้นโตมาจะมีรูปร่างหน้าตาอย่างไรก็ตาม เพียงแค่แม่ได้เลี้ยงดูลูก ถนอมกลม่อมเกลี้ยงด้วยหัวใจแห่งรัก ลูกก็คือลูกรักของแม่เสมอ

- **บทอาขยานวิชาเหมือนสินค้า** สอนเรื่องของการศึกษาหาความรู้และการค้นคว้าหาความรู้ขึ้น เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนซึ่งเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะนำไปสู่การทำมาหากินเลี้ยงชีพตัวเองได้

- **ก ไก่ น้อมไหว้** ก็มีอีกลักษณะหนึ่งที่ต่างออกไปจากแบบเรียน ก ไก่ ทั่ว ๆ ไป ซึ่งมีลักษณะของความหมายโดยนัยปรากฏไว้ค่อนข้างมาก เช่น พ พาน กตัญญู, ส เสือ ไปโรงเรียน ผู้อ่านก็ต้องมาตีความอีกครั้งหนึ่งว่าแท้จริงแล้ว พ พาน กตัญญู หรือ ส เสือ ไปโรงเรียน หมายถึงอะไร ในมุมมองของนักวิจัยเห็นว่าเป็นบทอาขยานที่ยากเกินไปสำหรับเด็กปฐมวัยหรือเด็กระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นจะเข้าใจความหมายที่ซ่อนไว้

เพราะฉะนั้นจะเห็นว่า บทอาขยานจากอดีตสู่ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และเติมแต่งไปตามผู้ประพันธ์ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมีผู้เชี่ยวชาญอีกกลุ่มที่ผลิตแบบเรียนต่าง ๆ เป็นแบบเรียนกลางที่ สพฐ. กำหนดให้โรงเรียนต่าง ๆ ใช้เป็นแบบเรียนหลัก นอกจากนี้ยังมีแบบเรียนจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ที่ผลิตออกจำหน่ายโดยผ่านการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการว่าสามารถใช้ประกอบการเรียนการสอนในโรงเรียนได้เช่นกัน หากมองด้านบวก คือ ผลผลิตของความหลากหลายทางวิชาการที่มีการสร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา แต่หากมองอีกด้านหนึ่งจะเห็นว่าอาจมีผลเสียเกิดแก่ผู้เรียนได้ เนื่องจากแต่ละโรงเรียนใช้แบบเรียนจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการรับรอง แล้วผลลัพธ์การเรียนรู้จะเป็นอย่างไร เป็นสิ่งที่น่าคิดยิ่งนัก

ขอบเขตการวิจัย

ด้านเนื้อหา : การวิจัยเรื่องนี้ศึกษาและรวบรวมเฉพาะบทอาขยาน ก - ฮ ที่ใช้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น และนำมาพัฒนาเป็นบทอาขยาน ก - ฮ สำหรับใช้ในการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ด้านผู้เชี่ยวชาญ : ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินรูปแบบบทอาขยาน ก - ฮ ผู้วิจัยคัดเลือกบุคคลที่เป็นที่ยอมรับด้านภาษาไทย ด้านหลักสูตรและการสอนภาษาไทย และด้านภาษาศาสตร์ ในระดับชาติจากทั่วทุกภูมิภาคของประเทศไทยแบบเจาะจง (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2558.

<http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/Toneminute/files/55/A3-16.pdf>) จำนวน 15 คน

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินรูปแบบบทอาชยาน ก – ฮ ในครั้งนี้มีความเต็มใจ มีความยินดีในการประเมิน ทั้งนี้สำหรับผลการประเมินรูปแบบบทอาชยาน ก – ฮ (บางส่วน) ผู้วิจัยได้ติดต่อผู้เชี่ยวชาญโดยตรง เพื่อสอบถามข้อคิดเห็นในผลการประเมินดังกล่าว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 2 – 3 รอบ ในการพัฒนาบทอ่านอาชยาน ก – ฮ ซึ่งเริ่มจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับบทอาชยาน ก – ฮ จากนั้นสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องการสอนบทอ่านอาชยาน ก – ฮ ว่าเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นคำถามแบบกึ่งปลายเปิดในประเด็นที่เกี่ยวกับแบบเรียนอาชยานที่ใช้อยู่ในปัจจุบันกับบทอาชยานในอดีตรวมทั้งผลสัมฤทธิ์แล้วนำผลที่ได้กลับมาสร้างเป็นแบบประเมินชุดที่สองตามเทคนิคเดลฟาย คือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) ฐานนิยม (Mode) ร้อยละ (Percentage) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range หรือ IQR) และผลระหว่างค่ามัธยฐานกับฐานนิยม เพื่อดูความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้ตอบในกลุ่ม ซึ่งหากผลออกมาใช้ได้ก็ไม่จำเป็นต้องทำแบบสอบถามรอบที่ 3 แต่หากยังใช้ไม่ได้ยังมีความคลาดเคลื่อนสูงผู้วิจัยจะใช้เดลฟายรอบที่ 3 ซึ่งแบบสอบถามรอบที่ 3 ใช้ข้อความเดิมและเพิ่มตำแหน่งของค่ามัธยฐาน ช่วงพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องนั้น ๆ ตอบ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องแต่ละท่านทบทวนคำตอบในรอบที่ 2 และตอบกลับมาอีกครั้งหนึ่ง ในการตอบแบบสอบถามรอบนี้ ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องแต่ละท่านจะทราบว่าตนมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มทั้งหมดเพียงใด และสามารถพิจารณาว่าเห็นด้วยกับความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ หรือไม่ หากไม่เห็นด้วย ให้แสดงเหตุผลประกอบการยืนยันคำตอบเดิมที่อยู่นอกพิสัยระหว่างควอไทล์นั้น แล้วจึงสรุปออกมาเป็นบทอาชยาน ก – ฮ สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551

ประโยชน์จากงานวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะได้บทอ่านอาชยาน ก – ฮ ที่สามารถเป็นแบบอย่างให้แก่ สพฐ. และสามารถใช้ในการประกอบการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าได้บทอาชยาน ก – ฮ ดังนี้

ก.เอ๋ย ก.ไก่	ข.ไข่ ในเล่า	ข.ขวด ของเรา	ค.ควาย ไถนา
ค.คน ชิ่งชิ่ง	ฃ.ระฆัง กังวาน	ง.งู เลื้อยคลาน	จ.จาน ใช้ได้
ฉ.ฉิ่ง ตีดัง	ช.ช้าง วิ่งหนี	ช.โซ่ ใช้เสมอ	ฉ.เสมอ ต้นไม้
ญ.ผู้หญิง โสภา	ฎ.ชฎา สวมหัว	ฎ.ปฏึก ปักแก้ว	ฐ.ฐาน เข้ามารอง
ท.นางมณฑิลา หน้าเศร้า	ฒ.ผู้เฒ่า เล่านิทาน	ณ.ณร เล็ก ๆ	ด.เด็ก แข็งแรง
ต.เต่า หลังตุง	ถ.ถุง ใส่ของ	ท.ทหาร อดทน	ธ.ธงชาติไทย
น.หนู นำไข่	บ.ใบไม้ สีเขียว	ป.ปลา ในบึง	ผ.ผึ้ง ทำรัง
ฝ.ฝา ทนทาน	พ.พาน วางตั้ง	ฟ.ฟัน สะอาดจิ้ง	ภ.สำเภา กางใบ

ม.ม้า คึกคัก	ย.ยักษ์ เขี้ยวใหญ่	ร.เรือ แล่นไป	ล.ลิง ชิงหลัก
ว.แหวน วงนารัก	ศ.ศาลา พักอาศัย	ช.ชื้อ หนวดยาว	ส.เสือ มีลาย
ห.หีบ ใส่ผ้า	พ.จุฬา ว้าวไทย	อ.อ่าง ราคาถูก	ฮ.นกฮูก ตาโต

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า เมื่อพัฒนาบทอ่านอาชยาน ก – ฮ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว บทอ่านอาชยาน ก – ฮ มีสัมผัสใน เช่น ฆ.ระฆัง กังวาน, ฎ.ฎัก ปักว้าว, ล.ลิง ชิงหลัก สัมผัสสระ เช่น ข.ไข ในเล่า (สัมผัสเสียงสระ ไอ), ฒ.ผู้เฒ่า เล่านิทาน สัมผัสพยัญชนะ เช่น ต.เต่า หลังตุง ถ.ถุง ใส่ของ นอกจากนี้พยัญชนะแต่ละตัวมีความหมายที่พบเจอในชีวิตจริงมีการสอดแทรกความรู้ด้านอื่น ๆ ให้แก่ผู้เรียนด้วย เช่น ค.ควาย ไถนา (วิถีชีวิตชาวนาไทยในอดีตจนกระทั่งปัจจุบัน มีเครื่องมือที่ใช้ในการไถนาคือ ควาย ถึงแม้ว่าปัจจุบันจะปรับเปลี่ยนไปใช้เครื่องมือที่ทันสมัยขึ้นก็ตาม ซึ่งต่างจากบทอาชยานแบบใหม่ที่กล่าวว่า ค.ควาย เข้านา ก็ไม่ทราบได้ว่าเข้านาไปเพื่อทำอะไร), พ.จุฬา ว้าวไทย (พยัญชนะตัวนี้สะท้อนให้เห็นว่า ว้าวจุฬานั้นคือว้าวไทยประเภทหนึ่งที่คนไทยควรรู้ ซึ่งต่างจากบทอาชยานแบบใหม่ที่กล่าวว่า พ.จุฬา ทำผยอง, น.หนู นำไข่ (ต่างไปจากบทอาชยานในปัจจุบันที่กล่าวว่า น.หนู ขวกไขว่ เมื่อเด็กอ่านหรือท่องแล้วก็จะได้รับความรู้เพียงเห็นภาพหนูที่วิ่งซุกซม ไม่ได้สะท้อนหรือให้ความรู้ที่เป็นเรื่องจริงสอนถึงพาหะนำโรค นั่นคือ หนู) หรือพยัญชนะอีกตัวหนึ่งที่แสดงถึงความเป็นชาติไทย นั่นคือ ฐ.ธง ชาติไทย (ต่างไปจากบทอาชยานแบบใหม่ที่กล่าวว่า ฐ.ธง คนนิยม คำว่านิยมหมายถึงการที่สังคม ๆ หนึ่ง หรือบุคคล ๆ หนึ่งให้การยอมรับในช่วงระยะเวลาหนึ่ง เมื่อหมดความนิยมก็หมดการยอมรับ ซึ่งธงชาติไทยจะไม่สามารถหมดการยอมรับได้ เพราะนั่นคือเครื่องหมายแสดงถึงความเป็นไทย) เป็นต้น

อนึ่งถึงแม้ว่าการวิจัยครั้งนี้ยังไม่สมบูรณ์นัก แต่ทว่าพอที่จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงบทอาชยาน ก – ฮ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น อีกทั้งยังเป็นบทอาชยานที่มีความไพเราะด้านสัมผัสใน สัมผัสสระ และสัมผัสอักษร ซึ่งพยัญชนะแต่ละตัวมีความหมายที่พบเจอในชีวิตจริงรวมถึงมีการสอดแทรกความรู้ด้านอื่น ๆ อีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

บทอาชยานเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้เรียนในด้านทักษะทางภาษาเป็นอย่างดี อีกทั้งบทอาชยานได้สอดแทรกเรื่องราวทางสังคม วัฒนธรรม ชีวิต ธรรมชาติ และอื่น ๆ ที่เป็นเรื่องจริงทั้งใกล้ตัวและไกลตัวให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทางอ้อม นอกจากนี้ยังเป็นฐานการเรียนรู้ที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้บทอาชยานจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องสอนให้แก่ผู้เรียนได้ท่องได้จำ ขณะเดียวกันผู้สอนต้องสอนเรื่องความหมายโดยนัยที่แฝงไว้ในบทอาชยานเหล่านั้นด้วยมิใช่ท่องเป็นนกแก้วนกขุนทอง และท้ายสุดไม่ก่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องใด ๆ จากบทอาชยานเหล่านั้นเลยอาชยาน หรือ อา อะไร ใครรู้บ้าง...คำถามนี้คงต้องฝากไว้ให้นักการศึกษาทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เก็บไปขบคิดกันสักครั้ง

เอกสารอ้างอิง

- บุญกว้าง ศรีสุทโธ. (19 สิงหาคม 2558). *การท่องเที่ยวอาชยาน*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/a/http.ac.th/kar-thxng-bth-xakhyan/>
- ณัฐวุฒิ ศิลาโชติ. (16 เมษายน 2559). *การท่องเที่ยว ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ตอนที่ 1*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/282279>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ : นามมีบุ๊กส์.
- สหวิษา. (20 พฤศจิกายน 2558). *การท่องเที่ยวสืบสานวัฒนธรรมทางภาษา*. สืบค้นจาก <http://www.sahavicha.com/?name=knowledge&file=readknowledge&id=4633>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (15 เมษายน 2558). *เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า*. สืบค้นจาก <http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/Toneminute/files/55/A3-16.pdf>